

Eyüp Sultan Camii-i Şerifi'nde

PROF. DR. M. YAŞAR KANDEMİR İLE

~: ŞİFÂ-İ ŞERÎF DERSLERİ ~:

EŞ - ŞİFÂ Bİ-TA'RÎFİ HUKÛKİ'L - MUSTAFÂ

— KÂDİ İYÂZ —

117. Ders | 29.Nisan.2018, Pazar

DERS KONUSU:

1. BÖLÜM: Yüceler Yücesi Cenâb-ı Hakk'ın Resûl-i Ekrem'in Şân ve Şerefini Yüceltmesi

4. KISIM: Resûl-i Ekrem'in Mûcizeleri

28. FASIL: Resûl-i Ekrem'in Mûcizelerinin Diğer Peygamberlerin Mûcizelerinden Üstün Oluşu

KİTAPTAKİ YERİMİZ

Arapça Kaynak sf. 465 | Türkçe Şerh, Cilt.2 - sf. 263

Dersin Video, Ses Kayıtlarına
ve Kaynaklı Ders Notlarına

www.sifaiserif.com

adresinden veya karekodu okutarak
erişebilirsiniz.

Şifa-i Şerif Hakkında Kısa Bilgi:

ŞİFÂ-İ ŞERÎF gönüllerde Peygamber sevgisini tutuşturmak, onu bütün yönleriyle tanıtip anlatmak ve Müslümanlara, Sultân-ı Enbiyâ'nın haklarını savunmayı öğretmek maksadıyla yaklaşık dokuz asır önce Endülüslü tanınmış alim Kâdî İyâz tarafından yazılmıştır.

Eserin Türkçe Şerhi

Şifâ-i Şerîf Şerhi (3 cilt)

Prof. Dr. Mehmet Yaşar Kandemir

Tahlil Yayınları, www.tahlilyayinlari.com

الْوَجْهَ الثَّانِي: وَضُوحُ مُعْجَزَاتِهِ ﷺ ، فَإِنَّ مُعْجَزَاتِ الرَّسُولِ كَانَتْ بِقَدْرِ هِمَمِ أَهْلِ زَمَانِهِمْ ، وَبِحَسَبِ الْفَنِّ الَّذِي سَمَا فِيهِ قَرْنُهُ .

فَلَمَّا كَانَ زَمَنُ مُوسَى غَايَةَ عِلْمِ أَهْلِ السَّحْرِ ، بُعِثَ إِلَيْهِمْ مُوسَى بِمُعْجَزَةٍ تُشَبِّهُ مَا يَدَّعُونَ قُدْرَتَهُمْ عَلَيْهِ ، فَجَاءَهُمْ مِنْهَا مَا خَرَقَ عَادَتَهُمْ ، وَلَمْ يَكُنْ فِي قُدْرَتِهِمْ ، وَأَبْطَلَ سِحْرَهُمْ .

وَكَذَلِكَ زَمَنُ عِيسَى أَغْنَى مَا كَانَ الطَّبُّ ، وَأَوْفَرَ مَا كَانَ أَهْلُهُ ، فَجَاءَهُمْ أَمْرٌ لَا يَقْدِرُونَ عَلَيْهِ ، وَأَتَاهُمْ مَا لَمْ يَحْتَسِبُوهُ مِنْ إِحْيَاءِ الْمَيِّتِ ، وَإِبْرَاءِ الْأَكْمَةِ⁽¹⁾ وَالْأَبْرَصِ دُونَ مُعَالَجَةِ وَلَا طِبِّ .

وَهَكَذَا سَائِرُ مُعْجَزَاتِ الْأَنْبِيَاءِ .

b) Resûlullah'ın Mûcizelerinin Açık Oluşu

Resûl-i Ekrem'in mûcizeleri diğer peygamberlerin mûcizelerinden daha açık, daha belirgin ve daha meşhûrdur. Zira peygamberlerin mûcizeleri, kendi devirlerinde yaşayan halkın anlayışına ve o devirdeki ilim ve fennin seviyesine göre olur. Meselâ Hz. Mûsâ zamanında halkın en çok önem verdiği ve o devirde yaşayanların en ileri seviyede olduklarını ileri sürdüğü ilim, sihirdi. Bu sebeple Hz. Mûsâ, onların pek mâhir olduğu sihre benzemekle beraber, aslâ güçlerinin yetmeyeceği bir mûcize ile gönderildi ve onların sihirlerini tamamen tesirsiz hâle getirdi.

Hz. Mûsâ elindeki asâyı yere bırakınca, asâ yılanı dönüşüyordu. Esmer olan elini koynuna sokup çıkardığı zaman, eli göz kamaştıracak derecede beyazlaşıyordu.

Aynı şekilde Hz. Îsâ zamanında da halkın en önem verdiği ve ileri seviyede olduğu ilim tıp idi. Hz. Îsâ'nın ortaya koyduğu mûcizeler ise, tıp ilminde en üstün seviyede olanların aslâ yapamayacağı şeylerdi. Hiçbir ilaç kullanmadan, tıp ilminden faydalanmadan ölüleri diriltmiş, anadan doğma körlerin gözünü açmış ve alaca hastalığına yakalananları iyileştirmişti.

Diğer peygamberlerin mûcizeleri de kendi zamanlarındaki insanların bilgi ve anlayışına uygun seviyedeydi.

ثم إِنَّ الله [تعالى] بعثَ محمداً ﷺ ، وجملةُ معارفِ العرب وعلومها أربعة: البلاغةُ ، والشَّعرُ ، والخبرُ ، والكِهانةُ^(٢) ، فَأُنْزِلَ عليه القرآنُ الخارق لهذه الأربعة فصولٍ من الفصاحة ، والإيجاز ، والبلاغة الخارجة عن نَمَط^(٣) كلامهم ، ومن النظم الغريب ، والأسلوب العجيب الذي لم يَهْتَدُوا في المنظوم إلى طَرِيقِهِ ، ولا علموا في أساليب الأوزان مِنْهَجَهُ ، ومن الأخبار عن الكوائن والحوادثِ والأسرار والمُخَبَّاتِ والضمائر ، فتوجَّدَ على ما كانت ، ويعترفُ المُخْبِرُ عنها بصحة ذلك وصدقِهِ ، وإن كان أعدَى العدوِّ .

Arapların İlim ve İrfânı

Allah Teâlâ daha sonra Muhammed Mustafâ sallallahu aleyhi ve sellemi resûl olarak gönderdiğinde Araplar'ın ilim ve irfânı dört şeyden ibâretti. Bunlar: a) Etkili ve yerinde söz söylemek demek olan **belâgat**, b) **şîir**, c) Arapların **tarihleri ve soy bilgileri**, d) Gaipen haber vermek anlamındaki **kehânet** idi.

Kur'ân-ı Kerîm'in Getirdikleri

Kur'ân-ı Kerîm; Arapların ileri gittiği bu dört sâhada, o güne kadar bir benzeri görülmeven düzgün ve doğru ifâde tarzıyla (**fesâhatiyle**), az sözle çok şey anlatmasıyla (**icâzıyla**), etkili ve yerinde söz söylemesiyle (**belâgatıyla**) herkesi şaşkına çevirdi.

Allah'ın kitabı; eşsiz metniyle, şîirde Arapların ulaşamadığı hârika üslûbuyla, nazımda ve nesirde o güne kadar keşfedemedikleri biçimiyle onları hayrete düşürdü.

Kur'ân-ı Kerîm hem ileride meydana gelecek olaylar hakkında bilgi verir hem de insanların sırları, iç dünyaları ve mahremiyetleri hakkında bilgi verirdi ve bunlar aynen meydana gelirdi. Kur'an'ın haber verdiği bilgilerin doğruluğunu, Resûlullah'ın en azılı düşmanları bile itiraf ederdi.

فَأَبْطَلَ الْكِهَانَةَ الَّتِي تَصَدَّقُ مَرَّةً وَتَكْذِبُ عَشْرًا ، ثُمَّ اجْتَنَّبَهَا^(٤) مِنْ أَصْلِهَا
بِرَّجْمِ الشُّهُبِ ، وَرَصْدِ النُّجُومِ .

Kur'ân-ı Kerîm, bir kere doğru, on kere yalan söylemekten ibâret olan kâhinliği de ortadan kaldırdı. Semâdan bilgi elde etmeye çalışan cinleri alevli ateşlerle yakmak ve böylece yıldızları korumak sûretiyle kâhinlik büsbütün yok edildi.

Bu bölümün en son konusu olan “Resûl-i Ekrem Doğarken Görülen Mûcizeler” bahsinde (bk. II, 254) Kâdî İyâz şu bilgiyi vermişti:

“Peygamber Efendimiz’in doğumundan önce meydana gelen olaylardan biri şudur: Daha önceleri cinler ve şeytanlar semâya çıkıp meleklerin konuşmasını dinler ve duyduklarını kâhinlere iletirken, buna engel olmak için onların üzerine delip geçen alevler atılmaya başlandı.”

Cin sûresinin 8. ve 9. âyetlerinde cinlerin şu sözü nakledilmiştir: “Biz göğü yokladık; fakat onu güçlü bekçiler

ve alevlerle dolu bulduk. Önceleri, haber dinlemek için orada oturacak yerler bulup otururduk. Şimdi ise kim bir şey dinlemeye kalksa, kendisini gözetleyen bir alev bulur.”

Allah’ın kitabı, geçmiş milletlerin haberlerinden, peygamberlerin kıssalarından ve çok eskiden yaşamış milletlerin başından geçenlerden bahsetmiştir. Hayatını bu ilimlere veren tarihçilerin, daha önce geniş bir şekilde açıkladığımız ve mûcize olan yönlerini gösterdiğimiz bu bilgileri¹ elde etmesi şöyle dursun, onların pek azından bile söz etmesi mümkün değildir.

وجاء من الأخبار عن القرون السالفة (١٠٦/ب) وأنباء الأنبياء ، والأمم
البائدة ، والحوادث الماضية ، ما يَعْجَزُ مَنْ تَفَرَّغَ لِهَذَا الْعِلْمِ عَنْ بَعْضِهِ ، عَلَى
الْوَجْهِ الَّتِي بَسَطْنَاهَا ، وَبَيَّنَّا الْمُعْجَزَ فِيهَا .

1. Bu bilgiler için “Kur’ân-ı Kerîm’in Geçmiş Milletlere Dâir Verdiği Haberler” bahsine bakılabilir bk. I, 569.

ثم بقيت هذه المعجزة الجامعة لهذه الوجوه إلى الفصول الأخر التي ذكرناها في معجزات القرآن ثابتة إلى يوم القيامة ، بيّنة الحجة لكل أمة تأتي ، لا يخفى وجوه ذلك على من نظر فيه ، وتأمل وجوه إعجازه .

إلى ما أخبر به من الغيوب على هذه السبيل ، فلا يمرّ عصر ولا زمن إلا ويظهر فيه صدقه بظهور مُخْبِرِهِ على ما أخبر ، فيتجدد الإيمان ، ويتظاهر البرهان ، وليس الخبر كالعيان [كما قيل] ، وللمشاهدة زيادة في اليقين ، والنفس أشدّ طمأنينة إلى عين اليقين⁽¹⁾ منها إلى علم اليقين⁽²⁾ وإن كان كلٌّ عندها حقاً .

Kur'an'ın Mûcizeleri Kıyâmete Kadar Yaşayacak

Kur'an-ı Kerîm'in biraz önce kısaca sözünü ettiğimiz bu mûcizeleri, ki biz onları ve daha başkalarını “Kur'an'ın Mûcize Oluşu (İ'câzü'l-Kur'an)” bahsinde geniş bir şekilde ele almıştık; bunlar gücünden hiçbir şey kaybetmeden kıyâmete kadar gelecek bütün nesillerde de aynen devam edip gidecektir. Bu nesiller de onun gaybe dâir verdiği bilgileri aynı şekilde duyup öğreneceklerdir. **Her devirde Kur'an-ı Kerîm'in verdiği yeni haberler ortaya çıkacak**, böylece onun getirdiği bilgilerin doğruluğu görülecek, mü'minlerin îmânı tazelenecek ve doğru yolda oldukları anlaşılacaktır.

Meşhûr sözdür: “Bir haberi duymak, onu gözle görmek gibi olamaz.” Çünkü gözle görmek, inancı daha da güçlendirir. İnsan doğruluğundan emin olsa da, kesin sûrette bildiği şeyi gözüyle görünce daha bir rahatlar.

Burada Hz. İbrâhim'in kıssası hatırlanmalıdır. Âyet-i kerîmede şöyle buyrulmaktadır:

“Bir zamanlar İbrâhim ‘Rabbim! Ölülerini nasıl dirilteceğini bana göster!’ demişti. Allah ‘Yoksa inanmıyor musun?’ diye sorunca, ‘Elbette inanıyorum, fakat kalbim iyice kanaat getirip yatışsın diye bunu istiyorum.’ dedi.”²

1. Bu bilgiler için “Kur'an-ı Kerîm'in Geçmiş Milletlere Dâir Verdiği Haberler” bahsine bakılabilir bk. I, 569.

2. Bakara 2/260.

Biten Mûcizeler, Bitmeyen Mûcizeler

Diğer peygamberin devirleri geçince mûcizeleri son bulur; onlar vefât edince gösterdikleri mûcizeler de yok olup gider. Ama bizim Peygamberimiz'in mûcizeleri öyle değildir; onun mûcizesi aslâ son bulmaz, hattâ bu mûcizeler zaman zaman yenilenir, ama sönüp gitmez.¹ Bu durumu Resûl-i Ekrem sallallahu aleyhi ve sellem, Ebû Hüreyre radiyallahu anının rivâyet ettiği bir hadiste şöyle belirtmiştir:

«مَا مِنَ الْأَنْبِيَاءِ نَبِيٍّ إِلَّا أُعْطِيَ مِنَ الْآيَاتِ، مَا مِثْلُهُ آمَنَ عَلَيْهِ الْبَشَرُ، وَإِنَّمَا كَانَ الَّذِي «Gönderilen her peygambere, insanoğlunun inanıp değer verdiği çeşitli mûcizeler mutlaka verilmiştir. Allah Teâlâ'nın bana verdiği mûcize ise, bana vahyettiği Kur'an-ı Kerîm'dir. İşte bu sebeple kıyâmet gününde ümmeti en çok olan peygamberin ben olacağımı umuyorum.»²

وسائر معجزات الرسل انقضت بانقراضهم ، وعُدِمَت بَعْدَ ذَوَاتِهَا ،
ومعجزة نبينا ﷺ لا تبيد ولا تنقطع ، وآياته تتجدد ولا تضمحل .

١١٣٨ - ولهذا أشار - عليه السلام - بقوله فيما حدثنا القاضي الشهيد أبو عليّ ، حدثنا القاضي أبو الوليد ، حدثنا أبو ذرّ ، حدثنا أبو محمد ، وأبو إسحاق ، وأبو الهيثم ، قالوا: حدثنا الفَرَبَرِيُّ ، حدثنا البخاري (٣) ، حدثنا عبد العزيز بن عبد الله ، حدثنا الليثُ ، عن سَعِيدٍ ، عن أبيه ، عن أبي هريرة [رضي الله عنه] عن النبي ﷺ ، قال: «ما من الأنبياء نبيٍّ إلا أُعْطِيَ من الآيات ما مثله آمَنَ عليه الْبَشَرُ ، وإنما كان الذي أُوتِيَ وَحْيًا أَوْحَاهُ اللَّهُ إِلَيَّ ، فَأَرْجُو أَنِّي أَكْثَرُهُمْ تَابِعًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ» (٤) .

1. Buna misâl olarak şu âyetler zikredilebilir:

“İki denizi salverdi ki birbirine kavuşurlar. Ama aralarında bir engel vardır; birbirlerine karışmazlar.” (Rahmân 55/19-20).

“İki denizi birbirine salveren de Allah'tır. İşte şu susuzluğu gideren tatlı bir su, diğeri de tuzlu ve acı bir sudur. O, aralarına karışmalarına engel olan bir sınır koymuştur.” (Furkan 25/53).

Bu durum, bir boğazla birbirinden ayrılan çeşitli denizler ve okyanuslar arasında yapılan ölçümlerle tespit edilmiş; meselâ Cebelitarık Boğazı'nın iki tarafındaki iki denizde farklı tuzluluk seviyeleri belirlenmiştir.

2. Buhârî, Fezâilü'l-Kur'ân 1, nr. 4981, İ'tisâm 1, nr. 7274; Müslim, İmân 239, nr. 152.

هذا معنى الحديث عند بعضهم ، وهو الظاهر ، والصحيح ، إن شاء الله .
 وذهب غير واحد من العلماء في تأويل هذا الحديث وظهور معجزة نبينا
 - عليه السلام - إلى معنى آخر من ظهورها بكونها وحيّاً وكلاماً (١/١٠٧) لا يمكن
 التخيل فيه ، ولا التحيل عليه (١) ، ولا التشبيه ، فإن غيرها من معجزات
 الرسل قد رام المعاندون لها بأشياء طمَعُوا في التخيل بها على الضعفاء كالقاء
 السحرة حبالهم وعصيهم وشبه هذا مما يخيّل الساحر ، أو يتحيل فيه .

Bazı âlimlere göre hadisin mânası bundan ibârettir, onu ayrıca yorumlamaya gerek yoktur. İnşallah doğru olan da budur.

Bir kısım âlimler ise hadisi te'vil etme gereğini duymuş ve şöyle demişlerdir:

Peygamber Efendimiz'in mûcizesinin ortaya çıkmasının anlamı başkadır. Kur'an vahiydir, Allah kelâmıdır, kimse ona bir şey karıştıramaz; hîle yapıp da bir benzerini ortaya koyamaz. Ancak diğer peygamberlerin düşmanları, peygamberlerin gösterdiği mûcizelerin, inancı zayıf olanlar üzerindeki etkisini gidermek için hilelere başvurmuşlardır. Meselâ Hz. Mûsâ'nın mûcizesine karşı koymaya kalkan sihirbazlar, Mûsâ Peygamber'in de bir sihirbaz olduğu kanaatini uyandırmak için ellerindeki ipleri, sopaları ve benzeri şeyleri yere atmış ve halkın gözünü boyamaya kalkmışlardır.

GELECEK DERS

Tarih: 6 Mayıs 2018, Pazar

Zaman: Öğle Namazından bir saat önce

Yer: Eyüp Sultan Camii-i Şerif'inde

yapılması planlanmaktadır.